

УДК 636.43

Галімов С.М., кандидат с.-г.наук
Миколаївський національний аграрний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ ІМПОРТНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Наведено характеристику імпоротної популяції свиней великої білої породи угорської селекції за походженням, живою масою у 6-місячно-му віці та при першому осіменінні, а також за показниками розвитку.

Ключові слова: велика біла порода, популяція свиней угорської селекції, лінія, жива маса, довжина тулубу, індекс збитості.

Україна завжди була країною, де свинарству приділяли особливу увагу. Продукти свинарства займали та продовжують займати значне місце в раціоні пересічного українця. Пройшовши складний період подрібнення свинарських підприємств та зменшення технологічності виробництва, в останні часи спостерігається тенденція до інтенсифікації, зумовлена вимогами часу та невідворотним трендом українського ринку у бік світового. Свинарство в Україні має зайняти місце провідної галузі, враховуючи те, що особливості, якими характеризуються свині, дають змогу в короткий строк організувати, ліквідувати, збільшити або зменшити виробництво свинини залежно від кон'юнктури ринку [1].

На економічну ефективність галузі свинарства впливає багато чинників: технологія виробництва, корми і умови їх приготування, порода, методи розведення, приміщення й багато інших. Серед них, безумовно, провідне місце належить вибору породи і відтворенню її поголів'я [2].

Першою імпоротною породою, що отримала широке розповсюдження, була англійська велика біла порода свиней, завозити яку почали з 90-х років XIX століття. В Україні свиней великої білої породи почали розводити наприкінці XIX сторіччя. В той час племінних свиней завозили із-за кордону, головним чином, з Англії. Селекція свиней цієї породи в нашій країні в різні роки змінювала свій напрямок залежно від вимог ринку та поставлених завдань. Зокрема, після війни зросла потреба населення в жирах, тому свинарство протягом багатьох років розвивалося в напрямку підвищення сальної продуктивності [5].

У другій половині XX сторіччя, в зв'язку з інтенсифікацією сільськогосподарського виробництва, перед селекціонерами постало питання докорінної зміни напряму ведення селекційного процесу в бік підвищення м'ясності, інтенсивності росту, підвищення резистентності і стресостійкості свиней. Це обумовило розроблення новітньої теорії породотворення. Однією з основних засад її теоретичної концепції є радикальна реконструкція наявного генофонду із якнайширшим залученням кращого у світі селекційного матеріалу. Розпочався процес створення спеціалізованих м'ясних порід, типів, ліній та їх кросів для одержання і відгодівлі високопродуктивних гібридів, які б відповідали вимогам виробництва високоякісної м'ясної свинини [3].

На сьогодні свині великої білої породи складають понад 80% поголів'я всіх існуючих порід в Україні. Їх розводять практично в усіх областях нашої країни. Україна

є полігоном, де використовуються генотипи свиней як європейської і американської селекції, так й азійської селекції. Імпортні генотипи з країн розвинутого свиначства представлені в переважній більшості тваринами м'ясного напрямку продуктивності, які потребують відповідних умов утримання та годівлі для прояву свого продуктивного потенціалу. У свій час свиначство України пройшло через подібний етап, накопичено значний досвід, створено адаптовані до вітчизняних умов утримання й годівлі та місцевих епізоотичних і ветеринарних умов генотипи [1].

З метою поліпшення м'ясних якостей вітчизняних порід у нашу країну періодично надходить племінний матеріал з інших країн близького та далекого зарубіжжя. З використанням імпортованих генотипів селекціонерами України створені нові породи, такі як полтавська м'ясна, українська м'ясна, три внутрішньопорідних заводських типи у великій білій породі, український тип ландрасів, червона білопояса порода, новий заводський тип у породі дюрк - дюрк української селекції з поліпшеними відтворювальними якостями [4].

Різні популяції свиней великої білої породи (датська, німецька, естонська, шведська) ведуть свій початок від тварин англійського походження і є переконливим свідченням того, що в інших країнах, де розводять свиней цієї породи, склалися своєрідні, диференційовані генотипи. Використання поєднань таких генотипів в практиці племінної роботи може стати передумовою отримання потомства з проявом гетерозисного ефекту. В цьому плані вивчення імпортованої популяції свиней великої білої породи угорської селекції є питанням актуальним.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проведено в умовах СГПП «Техмет-Юг» Миколаївської області. Об'єктом досліджень були свині великої білої породи угорської селекції.

Продуктивні якості та походження завезених чистопородних свинок оцінювали з використанням первинних документів, наданих Угорською асоціацією селекціонерів з розведення свиней. У період адаптації тварин проводили вивчення показників живої маси та розвитку у віці 6 та 9 місяців шляхом зважування та вимірювання за довжиною тулуба і обхватом грудей за лопатками.

Результати досліджень оброблено генетико-статистичними методами з використанням комп'ютерної техніки та пакету прикладних програм MS OFFICE 2007 EXCEL.

Результати досліджень. У листопаді 2010 року до господарства з Угорщини було завезено 75 ремонтних свинок та 3 ремонтні кнурці великої білої породи. Показники продуктивних якостей завезеного молодняку наведено у таблиці 1.

Встановлено, що імпортовані тварини угорської селекції відрізняються достатньо високим проявом потенціалу продуктивних якостей, що надасть змогу у подальшому проводити роботу з даною популяцією тварин на створення високопродуктивного стада. Оцінку молодняку проведено сучасними методами індексної селекції, що дозволить дуже легко проводити відбір найкращих тварин на підвищення м'ясності (сприятиме цьому і середній ступінь мінливості даних ознак 7,29% і 8,14%). Також цінним є те, що завезені свинки мають в середньому 14,8 сосків (коливання від 14 до 17 сосків), а це, в свою чергу, сприятиме підвищенню відтворювальних якостей майбутніх свиноматок та видовженню їх тулуба, що взаємопов'язано із м'ясною продуктивністю. Завезена популяція свиней за походженням по батьку представлена десятьма лініями. Продуктивні якості свинок різного походження наведено у таблиці 2.

Таблиця 1

Продуктивні якості молодняку свиней угорської популяції, n=75

Показник	Показники біометричної обробки			
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	min - max	Q	Cv
Середньодобовий приріст на вирощуванні, г	594,4±5,51	507,0±680,0	47,72	8,03
Загальний індекс	124,2±1,17	96,0...140,0	10,11	8,14
Індекс м'ясності	135,3±1,14	117,0...154,0	9,87	7,29
Вихід мяса в туші, %	57,3±0,03	56,6...57,9	0,29	0,52
Кількість сосків	14,8±0,10	14,0...17,0	0,87	5,91

Таблиця 2

Характеристика продуктивних якостей свинок різної лінійної належності, їх показники $\bar{X} \pm S\bar{x}$

Генеалогічні лінії	n	Загальний індекс	Індекс м'ясності	Вихід м'яса в туші, %	Середньодобовий приріст на вирощуванні, г	Кількість сосків
Поло	9	124,6±1,23	129,9±1,09	57,1±0,09	569,6±4,69	14,8±0,36
Дупед	5	110,0±7,20	134,2±3,60	57,3±0,10	588,8±17,09	14,0±0,00
Жатсі	9	131,4±2,53	126,4±1,17	57,2±0,05	550,6±6,11	15,2±0,28
Егон	3	125,0±0,58	127,0±1,53	57,0±0,09	557,3±8,57	15,0±0,58
Квінар	5	106,0±0,20	124,4±1,54	57,2±0,06	541,2±7,48	14,4±0,11
Ігор	3	118,3±6,77	129,7±1,86	57,1±0,29	569,3±4,81	14,3±0,33
Баллі	7	129,0±1,81	125,3±1,70	57,4±0,07	542,9±7,87	15,0±0,38
Курко	11	130,8±1,99	143,2±1,24	57,5±0,11	632,0±5,98	14,8±0,26
Джуске	15	127,1±1,53	144,1±1,85	57,3±0,07	637,4±8,87	14,7±0,21
Амі	8	118,9±2,57	146,0±1,69	57,6±0,10	644,5±8,46	14,8±0,37

Проведений аналіз отриманих даних показав, що в популяції свиней є 10 ліній, з них шість найбільш чисельних та високопродуктивних ліній стада: Джуске, Курко, Жатсі, Поло, Амі і Баллі, які складають відповідно 20,0, 15,0, 12,0, 12,0, 11,0 та 9,3%. Найбільш високопродуктивною лінією, за загальним індексом, є лінія Жатсі, яка перевершує середні показники популяції на 5,8%. Високим індексом м'ясності відрізняються тварини лінії Амі (146,0), вони мають цей показник більший за середній показник популяції на 7,9%. Найвищою інтенсивністю росту характеризуються тварини ліній Курко, Джуске і Амі, які перебільшують середні показники завезеної популяції відповідно на 6,3, 7,2, 8,4%. Після завезення тварин у гопо-дарство вони протягом 90 днів перебували на карантині, під час цього періоду нами було вивчено показники інтенсивності росту (табл. 3).

Аналіз наведених даних свідчить про те, що показники живої маси свинок у віці 6 місяців відповідають вимогам I класу інструкції з бонітування свиней, а у віці 9 місяців перевершують мінімальні вимоги класу еліта на 6,2%. Поряд з цим, у віці 9 місяців нами було вивчено такі показники, що характеризують розвиток тварин, як довжина тулуба, обхват грудей за лопатками та визначення на їх основі індекса

збитості. Отримані дані представлено в таблиці 4.

Таблиця 3

Показники росту свинок великої білої породи угорської селекції, $\bar{X} \pm S\bar{x}$

Показник	Показники біометричної обробки		
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Q	Cv
Жива маса у віці 6 міс., кг	74,4 ±0,87	1,95	2,62
Жива маса у віці 9 міс., кг	129,6±1,50	3,36	2,59
Абсолютний приріст, кг	55,2±0,66	1,48	2,69
Середньодобовий приріст на вирощуванні, г	611,5±7,03	15,72	2,57

Встановлено, що тварини за показниками розвитку відповідають мінімальним вимогам I класу інструкції з бонітування, а показник індекса збитості характеризує певну видовженість тварин, що сприяє підвищенню м'ясних якостей.

Таблиця 4

Показники розвитку свинок великої білої породи угорської селекції

Показник	Показники біометричної обробки		
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Q	Cv
Довжина тулуба, см	127,6 ±0,87	5,68	4,45
Обхват грудей за лопатками, см	113,8±1,69	3,77	3,31
Індекс збитості, %	89,3±1,85	4,14	4,63

Висновки. 1. Встановлено, що тварини імпортої популяції великої білої породи угорської селекції відрізняються достатньо високим проявом потенціалу продуктивних якостей, що надасть змогу у подальшому проводити роботу з даною сукупністю тварин на створення високопродуктивного стада.

2. Показники живої маси свинок у віці 6 місяців відповідають вимогам I класу інструкції з бонітування свиней, а у віці 9 місяців перевершують мінімальні вимоги класу еліта на 6,2%. За показниками розвитку тварини відповідають мінімальним вимогам I класу інструкції з бонітування, а показник індекса збитості характеризує певну видовженість тварин, що сприяє підвищенню м'ясних якостей.

3. Наявність в популяції свинок 10 генеалогічних родин забезпечить ведення селекційно-плеємної роботи при чистопородному розведенні та створення високопродуктивного стада свиней великої білої породи угорської селекції.

Література

1. Луговий С. І. Велика біла порода свиней імпортої селекції в умовах України / Луговий С. І. // Вісник аграрної науки Причорномор'я. — 2002. — № 3. — С. 218—220.
2. Мысик А. Т. Современные тенденции развития животноводства в странах мира / А. Т. Мысик // Зоотехния. — 2010. — № 1. — С. 2—8.
3. Мельник Ю. Нове селекційне досягнення заводський тип свиней породи дюрк української селекції "Степной" / Ю. Мельник, В. Топіха, А. Волков // Тваринництво України. — 2002. — № 5. — С. 17—19.
4. Породи свиней в Україні : навч. посібник / [В. П. Рибалко, Ю. Ф. Мельник,

В. М. На-гаєвич, В. І. Герасимов]. — Харків : Еспада, 2001. — 128 с.

5. Технологія виробництва продукції свинарства : навч. посіб. / [В. С. Топіха, В. Я. Лихач, С. І. Луговий та ін.] ; за ред. В. С. Топіхи. — Миколаїв : МДАУ, 2012. — 453 с.

Summary

Characterization of productive qualities of pigs of large white breed import selection./ S.M. Galimov.

The description of imported population of pigs of Large White breed of Hungarian origin selection by a general index, the index of leshy, the number of nipples is given. The most numeral and highly productive lines of Kurko, Dzhuske, Zhatsi have been found out. The indexes of growth and development of pigs of the imported genotype are resulted.

УДК 636.934.57:611–018:611.778

Гурко Є.Ю.

Одеський державний аграрний університет

ГІСТОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ШКІРИ НОРОК РІЗНИХ ТИПІВ ЗАБАРВЛЕННЯ

Проведено дослідження гістологічної будови шкіри норок, які залежать від типу норок, статевого диморфізму та підбору батьківських пар. Ці відмінності виражалися у зміні товщини шкіри, окремих її шарів і глибини залягання волосяних фолікулів та густоти. При характеристиці показників будови шкіри звірів спостерігалася різниця, яка мала вірогідний характер.

В Україні норківництво традиційно розвинене. Незважаючи на кризові явища, соціальні та економічні труднощі, галузь поступово стабілізується. Зрозуміло, що раціональне ведення будь якої галузі тваринництва, неможливе без урахування біологічних особливостей, генетичного потенціалу норок, мінливого характеру успадкування селекційних ознак, особливо в умовах інтенсивного ведення виробництва.

На теперішній час становлення хутрового сектору, якість хутрової продукції, значно поступається сировині з країн Європи (2, 3), а тому потребує розроблення нових методів підвищення продуктивності, створення нових, перспективних типів норок, покращення якості волосяного покриву.

Генетичні ознаки є факторами, які зумовлюють рівень рентабельності галузі.

Серед цих ознак, які впливають на якість хутра, не останнє місце займає гістологічна будова шкіри.

Гістологічні та морфологічні характеристики шкіри норок визначають товарно-технологічні властивості хутрово-шкіряної продукції, що отримують від тварин.

Знання про структуру шкіряного та волосяного покриву необхідне при бонітуванні, сортуванні та первинної обробки. Шкурки отримують від молодняка